

до культурних мотивів, які глибоко вплетені в суспільну свідомість (принаймні, європейської та американської частини суспільства).

Отже, можна підсумувати, що психологічні фактори відіграють провідну роль у популярності роману «Голодні ігри».

О. М. Білик

ПРОБЛЕМИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

О. М. Bilyk

THE ISSUES OF INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION PROCESSES

В умовах трансформаційних процесів сучасного суспільства зростає конкуренція на міжнародному ринку освітніх послуг, що вимагає від закладів вищої освіти (ЗВО) докорінної перебудови освітньої діяльності, і саме інтернаціоналізація є одним із вагомих чинників конкурентоздатності ЗВО в інформаційному суспільстві. У межах інтернаціоналізації реалізуються різноманітні програми міжнародної співпраці, у яких беруть участь країни ЄС, ці програми також відкриті для країн-сусідів ЄС, серед яких є й Україна. Набуття у 2017 р. чинності Угоди про Асоціацією між Україною та ЄС відкрило перед українськими ЗВО нові можливості для розвитку міжнародної співпраці в галузі вищої освіти.

Інтернаціоналізація дозволяє закладам вищої освіти України визначити нові пріоритети свого розвитку та окреслити сучасні вектори освітньої діяльності. Міжнародні програми, як освітні, так і дослідницькі, зокрема такі, як Еразмус Мундус, Темпус, Жан Моне, Еразмус+, Горизонт 2020, DAAD та інші відкривають перед українськими ЗВО унікальні можливості для власного розвитку, надають освітньому процесу інтеркультурного змісту, який є показовою характеристикою сучасного світу.

Проблеми інтернаціоналізації стали предметом досліджень багатьох міжнародних організацій, зокрема ООН, ЮНЕСКО, Світового Банку, Ради Європи, Організації Економічного Співробітництва і Розвитку. Це питання перебуває в центрі уваги багатьох українських науковців, серед яких С. Вербицька, М. Дебич, В. Зінченко, О. Козієвська, О. Сікорська, І. Степаненко, Ж. Таланова, Т. Фініков, О. Шаров, С. Шитікова та ін. Інтернаціоналізацію в цих дослідженнях розглядають, передусім, як процес розвитку вищої освіти, що ґрунтується на міжнародній співпраці, інтегрований в усі напрями діяльності ЗВО та спрямований на забезпечення якості вищої освіти на всіх її рівнях. Таке розуміння інтернаціоналізації передбачає врахування трансформаційних процесів, у контексті яких існує й розвивається вища освіта на глобальному, регіональному, національному та інституційному рівнях. Інтернаціоналізація вищої освіти реалізується на всіх цих рівнях, взаємопов'язаних між собою, оскільки важливо забезпечити готовність до інтернаціоналізації на кожному.

Зважаючи на актуальність процесів інтернаціоналізації для всіх суб'єктів освітньої діяльності, постала необхідність розробки стратегії інтернаціоналізації в українських ЗВО, яка є невід'ємною частиною загальної стратегії розвитку освітнього закладу та враховує глобальний контекст існування вищої освіти

України. Стратегія інтернаціоналізації має реалізуватися в навчальній, науковій, творчо-виконавській та міжнародній діяльності й передбачає комплекс заходів, пов'язаних із формуванням та розвитком міжнародної грантової діяльності, створенням транснаціональних наукових, освітніх і творчих колективів, залученням нового досвіду через академічну мобільність, проведення спільних досліджень, створення спільних з іноземними ЗВО освітніх програм, проведення міжнародних конкурсів, фестивалів, конференцій, симпозіумів. Реалізація стратегії інтернаціоналізації допомагає ЗВО в розвитку кадрового потенціалу, посиленні інфраструктури, забезпеченні якості вищої освіти відповідно до міжнародних стандартів, у формуванні міжкультурних професійних компетентностей, стимулюванні залучення більшої кількості іноземних здобувачів вищої освіти. Для реалізації стратегії інтернаціоналізації ЗВО та активної участі в програмах міжнародної співпраці необхідно створити належні умови на інституційному рівні, де вагомою стає міжнародна співпраця кафедр, факультетів, наукових шкіл з урахуванням їх напрацювань та перспектив розвитку. Необхідно визначити ті основні потреби в залученні міжнародного досвіду, які існують на рівні цих структурних підрозділів та ЗВО загалом, з урахуванням глобальних викликів ринку світних послуг, ринку праці, запитів здобувачів вищої освіти. Важливо також зосередити увагу на модернізації освітніх програм, приведенні їх у відповідність до міжнародних вимог, впровадженні англомовних навчальних дисциплін.

Важливою передумовою успішної інтернаціоналізації ЗВО є зрозумілий для іноземних партнерів та інформативний сайт, професійний маркетинг та просування бренду ЗВО для іноземних здобувачів вищої освіти, проведення опитувань науково-педагогічних працівників, українських та іноземних здобувачів вищої освіти, навчання працівників міжнародних відділів та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти через участь у стажуваннях, тренінгах, навчальних візитах, спрямованих на розвиток їхньої міжкультурної компетенції, забезпечення належного рівня володіння іноземною мовою.

З урахуванням сучасних викликів була розроблена Стратегія інтернаціоналізації Харківської державної академії культури (ХДАК), яка є підґрунтям для перспективного і поточного планування роботи з міжнародного співробітництва та комунікацій і надання освітніх послуг іноземцям та особам без громадянства, а також передбачає спільну міжнародну діяльність усіх структурних підрозділів. Основними напрямками реалізації стратегії інтернаціоналізації є: міжнародна мобільність здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників і адміністративного персоналу; інтернаціоналізація та вдосконалення освітніх програм та цифрового навчання; стратегічне співробітництво, партнерство і нарощування потенціалу в доменах освіти, науки, практичної культурно-мистецької діяльності.

Метою стратегії інтернаціоналізації ХДАК є створення сприятливих умов для просування освітніх послуг на закордонні освітні ринки; забезпечення успішності інтеграції ХДАК в міжнародне освітнє та наукове середовище через розвиток академічної мобільності, стимулювання спільних міжнародних проєктів, наукових та освітніх програм, забезпечення модернізації системи викладання з урахуванням міжнародного дидактичного інструментарію, розвитку крос-культурних та педагогічних компетенцій.

Отже, реалізація стратегії інтернаціоналізації ЗВО є спільною роботою кожного структурного підрозділу, і лише таким чином можлива успішна міжнародна діяльність, спрямована на зміцнення авторитету відповідного закладу вищої освіти в освітньо-науковому й культурно-мистецькому міжнародному просторі.

I. B. Lisova

**ПРИВАТНА КНИЖКОВА КОЛЕКЦІЯ
ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

I. V. Lisova

**PRIVATE BOOK COLLECTION
AS A TOOL OF INTERCULTURAL COMMUNICATION**

Сучасна соціокультурна ситуація характеризується втратою наступності зв'язків та традицій, що склалися у вітчизняній культурі. Гостро постає питання про духовне відродження України, яке неможливе без звернення до її історико-культурного минулого.

Виникає необхідність відродження традицій книжкової культури (зокрема книгозбирання) як важливого і значимого феномену української культури. Книжкові колекції як невіддільна складова культурної та історичної спадщини нації відображають знання, смаки, духовні і практичні потреби своїх власників, здійснюючи водночас неперервний діалог культур, у процесі якого формуються нові культурні цінності.

Приватні книжкові колекції є обов'язковою умовою накопичення, передання, удосконалення культурного досвіду; одним з тих соціальних механізмів, що забезпечують процеси збереження, функціонування і розвитку української культури в сучасному світі.

У приватних книжкових колекціях століттями накопичується і зберігається науковий та культурний досвід людства. Це безцінний матеріал для дослідників історії, культури, суспільної думки. Приватна книжкова колекція набуває в гуманітарному культурному просторі сучасності статусу своєрідного інформаційно-культурного центру, в якому не лише системно відображаються культурно-знакові стани (мотив, пошук, відтворення, осмислення, рішення, дія), але і зберігається тезаурус культури, поєднуючи інформацію про різні культурні епохи, традиції, стилі й напрями. Тим самим приватна книжкова колекція сприяє стійкому розвитку окремої особистості та суспільства загалом.

Приватна книжкова колекція як явище культури володіє такою якісною характеристикою, як задоволення потреби людини в знаннях засобом контакту з книгою. Дедалі більша популярність інформаційних засобів комунікації, поява електронних видань, інтерактивних документів, Інтернету знижують здатність осмисленого сприйняття тексту. Для сучасної молоді важливим є не процес читання книги та аналізу її змісту, а інформаційний аспект. Та все ж книга залишається важливим елементом соціокультурних комунікацій.

Книги створюються, рецензуються та оцінюються з точки зору їх сприйняття суспільством, важливою ланкою якого є приватна книжкова колекція. У кожному історичному епоху книги мають свої шляхи поширення, отримують різноманітні відгуки читачів. Книга сприймається людством як джерело не лише інформації,